

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Barclay & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seria 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 186.

Brașov, Miercuri 26 August (7 Septemvre).

1898.

„Hoch“ Banffy!

Eri s'a deschis dieta ungară și deja la prima aparițiune a ministru-lui-președinte Banffy, în incinta camerei, s'au anunțat zile viitoare pentru parlament, răspundând într-o opoziție la strigătele cam slabe de „eljen!“, prin care Banffy a fost salutat de ai săi, cu strigăte șgomotose de „hoch!“

Cam în același timp era intru-nită la vestitul Kecskemet marea adunare populară, conchemată de Francisc Kossuth și soți cu scop de a stărui pentru teritorul vamal independent și a protesta contra acțiunii șovăitoare a guvernului.

Este adecă firma credință a celor din stânga extremă, că ministru-lui-președinte Banffy a luat unele angajamente față cu Austria și guvernul ei, prin care și-a călcat cuvântul dat în plina ședință a camerei, când a asigurat, că nu va încheia un pact, decât numai în condițiunile strinse dictate de legea din 1867 și în mod definitiv, ér în cas când acesta nu ar succede pe cale parlamentară, nu va primi nici o soluțiune provizorică, ci va face pașii de lipsă pentru înființarea teritorului de vamă de sine stătător.

„Nici odată“, exclamă „Magyarország“, „nu și-a bătut joc guvernul în mod mai perfid de partida independentă, decât acuma, și acesta pentru că s'a dat creșemânt asigurărilor sale. Banffy, însă nu și-a împlinit promisiunea, și astăzi vedem, că ministrul-președinte toate le voiesce, numai teritorul vamal de sine stătător nu, căci unde sunt pregătirile, ce ar fi trebuit să le facă Banffy pentru crearea vămii ungurești, pentru cazul când pactul cu Austria nu s'ar pute realiza pe cale parlamentară?“

Deja se anunță din toate părțile o luptă exacerbată a opoziției maghiare în contra cabinetului Banffy și ar fi foarte dispuși corifeii stângei extreme de a face chiar obstrucțiă.

Nu-i vorba, până a face obstrucțiă serioasă, se vor mai gândi și răsândi cei din opoziție, căci în fond deocamdată toate amenințările lor nu sunt decât reflexul vechei și cunoscutei tactice de a face șgomot pentru de a șpăria pe cei din Viena, și a i face mai flexibili față cu postulatele ungurești.

De astă-dată în Austria această tactică nu va mai prinde ca până acum. Acesta se poate dice cel puțin în cât privește cercurile partidelor diferite înafară de cercurile guvernului. Adevărat, că acum au început foile inspirate de guvernul Thun să prezente pe actualii miniștrii prezidenți, ca pe salvatorii unității economice a monarhiei și chiar un diar de altfel nu tocmai prietini ai Maghiarilor, ca „Vaterland“, aduce laude lui Banffy, pentru că ar fi dovedit, că voiesce să susțină acea unitate economică.

Toate acestea, precum și încercările pressei conservative polonese de a înfățișa pe cei ce se vor mai opune și acum rezolvării parlamentare a cestiunii pactului ca pe nisce contrari ai intereselor de putere și de unitate ale monarhiei, nu sunt decât nisce încercări de a face presiune morală și a veni astfel în ajutor guvernului Thun, care și dă toate silințele să facă, ca „Reichsrath“-ul să lase la o parte toate litigiurile relative la dreptul limbilor și să termine odată cu pactul.

Nu este însă până acum nici un prospect, ca contele Thun să și ajungă scopul. Germanii nu vor să cedeze, și poate nici nu mai pot ceda, din cauză, că stau sub terorismul opiniunii publice a alegătorilor lor, cari pretind perseveranță în obstrucțiă, până ce nu se va satisface în toate privințele postulatelor germane. Dér nici Cehii nu să gândesc a ceda, și tocmai acum organul lor de frunte declară șerbătorește, că ori ce tractări nouă cu conducătorii cehi ar fi fără scop, de ore-ce ei nu vor mai ceda nici cât negru sub unghia.

În mijlocul șrigătelor mai mult

séu mai puțin sincere de protestare ale opoziției maghiare în contra atitudinii guvernului Banffy și în mijlocul șgomotului de arme, ce vine din taberele partidelor austriace și se îndreptă aci în contra guvernului Thun, aci în contra pactului cu Ungaria, va fi o adevărată minune, decât se va găsi mijlocul de a trece pactul peste Rubicon.

Desbaterile din ambele parlamente oferă deci de astă-dată un interes mai mare ca ori și când. Ele vor da probă despre aceea, decât dualismul mai are séu nu putere de viață.

Să ne cultivăm limba!

Cel mai principal obiect de învățământ în școlile naționale ale tuturor popoarelor este și ar trebui să fiă limba maternă. La noi însă, după-cum tuturor ne este cunoscut, școlile popoarelor nemaghiare, cunoscute sub numirea de „școle confesionale“, sufer o abatere de tot tristă dela această regulă prin faptul, că numărul orelor impuse pentru propunerea limbii maghiare este atât de mare, încât pentru propunerea limbii materne foarte puțin timp mai rămâne. Unde mai pui apoi, că totă atențiunea și totă gravitatea învățământului se pune din partea autorităților școlare ale statului aprópe esclusiv pe limba maghiară, în timp ce limba română, ca limbă maternă a elevilor, e considerată din partea acelor autorități, așa dicând, numai ca benevolă.

Așa-dér nici chiar acea parte a tinerimei române, care mai poate găsi ocrotire în școlile noastre populare și în puținele școle medii, ce le avem, nu are ocaziunea de a se putea desvolta de-ajuns în limba sa maternă. Dér apoi marea multime, care își primesce creșterea în școle streine, mai ales maghiare, unde limba română nu numai, că nu este admisă nici măcar ca studiu extra-or-

dinar, dér sistematic e insultată și batjocurită?

Neajunsele, ce le suferim din cauza aceasta, sunt atât de mari și îngrijitoare, încât — după cum am avut durerósa ocaziune de a-ne convinge din mai multe corespondențe, ce le-am primit în timpul din urmă, mai ales din părțile ungurene, ba chiar și din jurul Gherlei — limba română început ici-colo să fiă înlocuită chiar și în societăți curate românești prin limba maghiară.

Acesta este cu atât mai îngrijitor, cu cât asemenea aparițiuni se ivesc chiar și în sinul tinerimei noastre de ambele sexe, fii și fice de preoți români, despre cari, ca unii cari sunt creșcuți pe la școle, nu putem presupune, că ar fi conduși de vre-un dispreț față de limba lor maternă, ori că ignoranța i-ar orbi atât de mult, încât să nu vadă și să nu șcie, că într'un timp ca cel de azi, când toate popoarele culte ale lumii țin cu atăta tăria la limba lor maternă și se mândresc cu ea, introducerea unei limbii streine, cum este cea maghiară, ca limbă de conversație în societăți românești denotă nu numai o totală lipsă de bun gust din partea lor, ci în același timp și o totală lipsă de conștiință de sine și de bună creștere.

Cauza principală a acestor dureróse aparițiuni o găsim mai ales în împrejurarea, că mare parte din tinerii noștri creșcuți la școle ungurești se simt mai dibaci de-a purta o conversație în limba maghiară, decât în propria limbă maternă, pe care au neglijat-o atât de mult, încât se rușineză înși-și de sine și se simt inferiori față de alții, cari și au dat mai multă osteneală de a-și însuși o frumoasă limbă românească. Vrând deci să ascundă această inferioritate a lor, se cufundă și mai mult, recurgând în conversații la una ori alta dintre limbile streine.

Aici ne isbim de un réu, pentru a căruia delăturare, în marginele înguste ale posibilității, datorii suntem a lucra cu totă serioșitatea

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

(1st)

Colonelul Baron Urs David de Margina la Solferino și Lissa.

Conferință ținută de Colonelul austro-ungar Francisc Rieger în cercul militar din Sibiu și Brașov, la 2 Ianuarie și 20 Februarie 1898.

— Continuare. —

Șeful de stat-major, căpitanul de fregată d'Amico, schimbă mereu distanța la care treceau vasele pe dinaintea întăririlor pentru a dificulta artileristului inamic tragerea precisă, și în adevăr, pe timpul acestei mișcări n'a fost nimerită nici o corabie. Persano ordonă lui „Formidabile“ să se repedă printr'un elan sub fortul St. Giorgio și să-l facă să înceteze focul. Comandantul acestei chirasate, căpitanul de fregată cavaliere di Saint Bon, eși din linie și alege o poziție din care anfilă (demască) două baterii (Mamula și Zupparina?) pe când însuși vasul se găsea în unghiul mort al fortului principal. Aci rămase el ținându-se cu cărna și mașina din cauză, că adâncimea apei fiind prea mare, nu putea ancora. Celelalte cinci corăbii ale lui Persano cuprinsesă din trei părți fortul.

Îndată după începerea luptei cu Persano sosi divizia chirasată a lui Ribotti din spre Ost, luă poziție contra turnului Wellington și deschise focul asupra-i. Pe când trecea Ribotti pe dinaintea limbii de pământ Stonica, un obus din Wellington eclată pe una din corăbii și-i aprinse pânzele. Lupta ce se încinsese acuma între cele 8 chirasate și 2 fregate de lemn, adecă între grosul flotei italiene și fortificațiunile portului, fú o luptă tare înfocată. Văile și dealurile insulei răsuna de tunetul artileriei. Bateria Schmid fú bătută de 3 chirasate d'ale lui Ribotti dela distanța de 1500 m, la început cu focuri individuale, ér mai târziu cu salve. Focul acestora fú așa de crâncen, încât bateria era aprópe acoperită de obusuri și eclaturi. Însă cu sânge rece și cu un calm demn, comandantul ei, sub-locotenentul Pawlowsky, conduse focul celor 4 tunuri ale sale până după prânș, la ora 3, când rănit la cap de un eclat de obus, cădú fără simțire și fú scos din baterie.

Incurajată de focul slab al acestor puține tunuri ale bateriei față de colosul séu chirasat, vaporul „Re d'Italia“ se repeđi până la 400 m. de baterie. Dela această distanță descărcând în câte-va minute 107 focuri asupra bateriei, un fel de foc de tiraliori, reuși corabia după ora 3 să aprindă magazia de pulbere (filiala) printr'un

obus Armstrong de 20 cm. Urmă o explozie teribilă, care cutremură întreaga insulă și marea, ér pe brava baterie o prefăcú într'o ruină, îngropând sub densa toate tunurile și pe cei 34 de ómeni, garnisóna bateriei. Numai 1 sub-oficer și 5 soldați, care tocmai aduceau muniție dela magazia de rezervă, rămasesă în viață.

Un știgăt de triumf răsună din toate corăbiile italiene și inamicul îndoi încordările sale, ca să pregătescă, de se poate, aceeași sorte și celorlalte întăriri.

Colonelul Br. Urs telegrafă: „Bateria Schmid, redusă la tăcere“.

Apărătorii aprigi, din celelalte uvraje, cari au a sustine lupta inegală cu înfricoșatul adversar, continuară cu un curaj neîntrerupt.

Pe când se întreținea lupta, în acest mod, cu cele 8 colosuri chirasate, veni dela Comisa corveta „Guiscardo“ cu raportul cătră Persano, că contraadmiralul Vacca a încetat bombardarea bateriei d'acolo și s'a dus la Albini în fața portului Manego. De asemenea sosi raport și dela Albini, că ori-ce încercare a debarca, este imposibilă.

(Va urma).

atât în școală, cât și în afară de școală.

În școală ar trebui, ca profesorii să caute înșiși a premerge cu exemplu, însușindu-și din capul locului o pronunțare clară și corectă, căci în această stă frumusețea limbii românești. S'a observat, că chiar între profesorii și profesorele puștelor noastre școle medii, teologii, preparandii, școle și internate de fete etc. se află unii, cari lasă prea mult de dorit în privința acceșta. În ce privește respicarea cuvintelor, muiarea silabelor și diformarea unor expresiuni ei n'au căutat aproape de loc, ori foarte puțin să se emancipeze. Se înțelege apoi, că nici la elevii crescuți de ei nu se observă, la înțonarea și pronunțarea cuvintelor în limba română, vre-o emancipare. Când es de pe băncile școlii și aud în cutare societate o conversație ținută într'un limbaj mai clar și mai corect, ei rămân oșeșcum surprinși de frumusețea limbii românești și involuntar simt în sine inferioritatea, de care am amintit. Și acceșta numai și numai pentru-că nu s'au obișnuit a vorbi ast-fel; nu s'au obișnuit a auzi ast-fel vorbind nici pe cei din jurul lor, ba nici chiar pe profesori, așa că în cele din urmă se simt generați de-a face excepție în privința acceșta.

Acest fel de genă rău înțelesă ar fi de dorit să se curme odată. Profesorii sunt cei dintâii chiamați a lucra în direcția acceșta, căutând a-se obișnui înșiși și apoi a obișnui și pe elevi, ca să se silască a-și însuși o limbă românească frumoasă, ceea ce se va pute ajunge mai ales prin îndeletnicirea, de-a nu mui și diforma cuvintele, ci a-le pronunța curat, așa cum sunt scrise. Prin acceșta își vor însuși un limbaj, care să corespundă frumuseții limbii românești.

Am ținut înadins să facem aceste observări acum, la începutul anului școlar, căci cade mai ales în datoria bărbaților noștri, cari se ocupă cu educațiunea, de a îngriji la toate ocașiunile și pe toate căile posibile de cultivarea limbii românești, pentru care atât de puțin se lucrază ați la noi.

Dér nu este numai datorința profesorilor, ci a noastră a tuturor, cari pe-o cale séu alta am putut face servicii în privința acceșta, ca să căutăm a îndemna tinerimea și a-i da pe cât se pôte mijlocele și posibilitatea de-a se cultiva în limba română prin cetit, prin contactul social și prin tot ce numai se pôte. Totul atěrnă mai mult numai dela îndemănare. Dovadă împrejurarea, că adese-ori ni-se dá ocașiunea de-a auzi Români culti, crescuți printre străini și fără să fi învățat la școală românească, vorbind limba română atât de frumos, clar și corect, încât oricărui îi face plăcere de a-i asculta. Se disting în privința acceșta cu deosebire unele dintre damele noastre, cari, conduse de o nobilă ambiție, au dat dovești, că în scurt timp au scuit, mai ales prin cetit, să se deprindă a vorbi într'o limbă românească curată și frumoasă.

Pentru ce ore nu ar fi în stare s'o facă acceșta toți, câți au pretenția de-a trece ca omeni culti între Români?

În școlile noastre de fete, precum și în internate, ar trebui să se dea deosebită însemnătate culturai limbii.

Nu mai puțină însemnătate trebuie să i-se dea limbii noastre în institutele teologice și mai ales în preparandii, ai căror elevi, dedându-se a pronunța bine limba românească, vor servi mai târziu de in-

demn și model în straturile mai largi.]

Să facem din ambiție și pecale privată ceea ce vitregele împrejurări ne împedecă a face în școală și prin școală. Unii altora să fim învățatori și să ne lăsăm neglițiată limba, clenodiul cel mai scump, a căreia cultivare se consideră ați ca o cestiune de viață pentru oricare popor. Tinerimea se va simți atunci mai tare în limba românească, o va vorbi mai cu curaj și nu ne va mai pricea durerea de-a auzi, că la cutare și cutare ocașiune s'a înșosut a-și ignora limba maternă, spre cea mui mare durere a tuturor Românilor de bine.

Manifest către alegătorii români din Bucovina.

„Patria“ din Cernăuți, organul partidului național român din Bucovina publică în fruntea numărului séu dela 4 Septemvre următorul manifest:

Către alegătorii români pentru dieta țării a Ducatului Bucovina.

Escriindu-se alegeri nouă pentru dieta țării, s'a întrunit comitetul național, care în virtutea organizațiunii nouă de partid este reprezentanța legitimă a poporului român din Bucovinași, susținnd nealterat programul național proclamat la 7 Martie 1892, a decis să între în campania electorală pentru dieta țării cu candidații séi proprii, chemați a afirma fără șovăire în corpul legiuitor drepturile poporului român. Conștient de înalta importanță a momentului și de grava responsabilitate, ce urmăz din actuala situațiune, a ținut comitetul național să se adreseze către toți alegătorii români ai țării, ca în virtutea solidarității naționale și a disciplinei de partid să procedă toți unitar într'u afirmarea și apărarea drepturilor noastre inalienabile.

Alegătorii români! Preabunul nostru Împărat și Ducă al Bucovinei serbeză jubileul de 50 de ani al Domniei Sale prea înțelepte, de care sunt strins legate toate revindecățiunile poporului nostru: desființarea boerescului, desrobirea țeranului, libertatea proprietății, învățământul obligator, autonomia și independența țării; cuvine se, deci, ca poporul român, pururea credincios moșiei și nēmului séu, să aducă în momentul, când intră în lupta pentru afirmarea drepturilor sale constituționale, omagiu de iubire și devotament prealuminatului Domn jubilent și să înalțe spre ceruri rugă ferbinți, ca atotputernicul Dumnezeu să i dea încă mulți fericiți ani într'u binele și progresul țării și al poporului.

Alegătorii români! Poporul român din Bucovina, ca elementul băștinaș, ține cu sânteniă la caracterul istoric românesc al țării, al cărei purtător este atât în urma trecutului séu, cât și a importanței sale culturale și numerice și reclamă, prin urmare, ca întreaga dezvoltare a țării să fiă pe deplin între limitele trase de tradiția istorică și necesitățile politice, culturale și economice ale elementului românesc constitutiv de stat.

Poporul român ține neclintit la autonomia țării garantată prin diploma împărețescă dela 9 Decemvre 1862 și legile fundamentale ale Monarhiei, reclamă recunoșterea deplină a drepturilor istorice politice, cari urmăz din pozițiunea autonomă a țării și tinde la complectă independență a țării față de celelalte regate și țări ale Monarhiei, nu numai în privința politică administrativă, ci și în cele judiciare și economice-culturale.

În deplina conștiință a importanței culturai naționale pentru dezvoltarea poporului conform esigențelor timpului și trebuințelor sale sufletesci, reclamă învățământul național, începând cu școla populară până la terminarea școlii medii, de toate soiurile, și insistă, ca la supremul corp de instrucțiune din țără, la universitate, să

se țină sēmă în mod corăspunător și de trebuințele, cari rezultă din învățământul național pentru poporul român.

Ca fii credincioși ai sântei noastre biserică drept măritore, reclamăm deplina ei autonomie, convocarea neintârziată a congresului bisericesc; dorim sincer susținerea păcii confesionale și respingem prin urmare toate atacurile, cari ar tinde să turbure acceșta pace.

Alegătorii români! Ținem ca lupta noastră să urmeze strict pe cale legală și în spirit adevărat constituțional, respectând drepturile tuturor concetățenilor noștri, fără deosebire de naționalitate și confesiune, cât și ale țărilor și regatelor, cu cari împreună alcătuim gloriosul imperiu habsburgic.

Nu tindem la trezirea și dezvoltarea urei și ostilităților naționale, cari frământă astăzi monarchia întrégă, ci dorim sincera împăcare basată pe dreptate și încredere reciprocă.

După ce progresul națiunii noastre e în strinsă legătură cu bunăstarea economică a întregii țări, mai ales a populațiunii agricole, tindem — pe lângă dezvoltarea unor industrii corăspunătoare — la întărirea economică a proprietarilor agricoli, prin susținerea întregității proprietății mică, regularea potrivită a creditului agricol, formarea de asociațiuni agricole spre echilibrarea concurenței în comerț, asigurarea agricultorilor contra pagubelor elementare prin regularea riurilor, dezvoltarea instituțiunii de asigurațiunii asupra mobilelor agricole, și prin regularea cestiunii muncitorilor agricoli...

Urměză nominarea candidaților partidului național român, ale căror nume le-am publicat în numărul nostru de ieri. Manifestul e iscălit de d-nii: Iancu Lupul președinte, Dr. I. cav. de Flondor, Modest cavalier de Grigorcea v. președinti, Dr. Nicu Blăndu secretar, și de alți vre-o 50 de bărbați de încredere ai Românilor bucovineni

Deschiderea dietei ungare.

Eri la ora 1½ a fost deschisă dieta ungară din Peșta.

Prima ședință a fost scurtă. Când ministrul-președinte Barffy a intrat în sala desbaterilor, majoritatea l'a primit cu strigări de „eljen“, ér opoșiția cu strigări de „hoch“.

După cetirea rescriptului prea înalt de deschidere, Polony Geza a pus în discușiune cazul ce l'a avut cu Berzeviczy, vice-președinte, care în ședința din urmă a sesiunii trecute l'a oprit a vorbi. Polonyi numesce acest cas o vătămăre a libertății cuvântului. După-ce Berzeviczy a dat lămuriri, baronul Banffy a răspuns lui Polonyi, că camera n'a fost vătămăță prin aceea, că prin rescriptul prea înalt dieta a fost convocată mai înainte c'o di de cum hotărise camera. Cu acestea ședința s'a finit.

Ședința acceșta a fost numai formală. Ședința în merit se ține ați, în care, după toate probabilitățile, se va statori ordinea de di a ședințelor viitoare. După acceșta ordine Miercuri și Joi n'ar fi ședințe, Vineri își va face ministrul de finanțe esposeul, Sâmbătă se vor discuta petițiile, apoi camera va lua o pauză de 10-12 zile, în care timp comisiunea financiară va desbata preliminarul de budget.

Cam în chipul acesta s'a statorit programul oficios. Că ce va dice la acceșta opoșiția, e altă căciulă. Ați se va hotări definitiv asupra programului.

Intră-aceea partidele din opoșiție se pregătesc cu zel pentru marea luptă parlamentară. Sâmbătă partida kossuthistă a deois un atac vehement asupra guvernului, punându i în cōste „teritoriul vamal autonom“. Partida lui Apponyi a ținut Duminecă o conferență, în care șeful partidei a adus în discușiune cestiunile pactului, desfășurându-și părerile asupra lor. Conte

Apponyi a arătat diferența ce există între opul guvernului și între dispoșițiunile legii despre pact; în fine a declarat, că atitudinea partidei față de proiectul de provisoriu din anul trecut, nu este ați moralmiute obligătoare pentru partidă, așa dér pentru acum Apponyi și ai séi își rezervă mână liberă față cu intențiunile guvernului. Partida populară încă a ținut o conferență, la finele căreia a publicat un manifest, în care cu privire la pact se reține a-se declara, până când nu va sta față n față cu proiecte concrete ale guvernului.

„Budapesti Hirlap“ este informat, că baronul Banffy vré într'adevăr — după cum am arătat mai sus — să nu se mai țină ședințe în merit până la începutul lui Octomvre. Acceșta o motivează cu așteptarea, ce trebuie să i-se dea contelui Thun în privința experimentării acceșta cu „Reichsrath“ ul.

Alții însă spun, că Banffy ar pregăti o surprindere senzațională dietei și țării pe la mijlocul lui Septemvre. Că de ce natură ar pute fi acceșta surprindere, nu pôte sci nimeni încă.

„Neue Freie Presse“ din Viena dice într'un articol recent, că acum se va dovedi, decă Ungurii vreau cu totă serioșitatea să susțină legătura dela 67, séu dór sub vëlul acceșta intențiunii, Banffy pregătesce ruperea. Banffy, dice fōia vienesă, are o politică cu două fețe; cercurilor din Viena le spune, că autonomia vamală nu este decă o formă, ér opoșiției kossuthiste îi șoptesce, că comuniunea e numai provisorie.

În ori-ce cas ședințele viitoare ale dietei vor fi de mare importanță pentru crisa pactului și pentru situația încordată din monarchia.

România și propunerea Țarului.

„Epoca“ află, că d-l Dim. Sturza a telegrafat legațiunii române din Petersburg, că guvernul român aderă la congresul de pace, propus din inițiativa Țarului. Delegații guvernului român vor fi d-nii general Budișteanu, C. I. Stoicescu și E. E. Stătescu.

— D-l V. A. Urechidă, în calitate de președinte al grupului parlamentar român din „Uniunea parlamentară“, după înțelegerea avută cu mai mulți membrii din grup, prezenți în Bucuresci, a adresat Vineri următorea telegramă la Petersburg:

„Escelenței Sale Contelui Muraviw, Petersburg.

Biroul grupului parlamentar român din Uniunea interparlamentară, rōgă pe Escelența Vōstră să bine-voiască a depune la picioarele M. S. Împăratului umiltele sale omagii pentru inițiativa luată în favōrea păcii și a fericirii popōrelor.

Acceșta inițiativă anunță o eră nouă pentru omenire.

Vivat Împăratul pacificator glorios!

Președinte: V. A. Urechidă, Senator, fost ministru.

Revistă externă.

Alianța anglo-germană. Tocmai acum când pressa europenă se ocupă în lungi articole cu propunerea de desarmare a Țarului, pare cam curios a se vorbi despre o alianță între Anglia și Germania, a cărei țintă însă nu este nimēni cunoscută. Țilele trecute se ventilase prin diare scirea, că ambasadorul Germaniei la Londra, contele Hatzfeld, care n'a plecat de rândul acesta în concediu, a avut dese convorbiri la Foreign-office cu câțiva miniștri englesi. Fōia englesă „Pall Mall Gazette“ profitând de acest fapt publică scirea senzațională, că ambasadorul german a negociat un tractat de alianță ofensivă între Germania și Anglia; ba susține chiar, că tractatul ar fi fost semnat tocmai zilele trecute. Scirea acceșta a fost considerată drept o fantasmă a diarului engles. Astăzi însă ea pare a primi ore care aparentă de realitate prin cele ce s'au petrecut la 4 Septemvre n. pe piața Waterloo din Hannovera. După un serviciu divin, ce s'a oficiat înaintea columnei-Waterloo, împăratul

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Septembrie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.50
Renta de corone ung. 4%	98.50
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.70
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.35
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	101.—
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	141.—
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hartie austr.	101.45
Renta de aur austr.	121.45
Losuri din 1860.	141.80

Actii de-ale Banței austro-ungar	908.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	392.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	356.50
Napoleonori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.85
London vista.	120.10
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.60
Note italiene.	44.20

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Septembrie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.46

Napoleon d'or. Cump.	9.51	Vënd.	9.53	Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65	Lire turcesci Cump.	11.70	Vënd.	—
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—	Sreis. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Incă numai 3 zile!

Societate de I rang **CIRCUL HENRY** Societate de I rang

Brașov, în fața intrării la Promenada de jos.

80 Persoane 80. Elefantul Blondin 60 Cai 60

Proprie musică (orchestra Circului).

Cercul e construit după ultimul model corespunzător tuturor cerințelor moderne; iluminat cu gaz aerian și bine acoperit în cas de ploie.

Adi, Mercuri, în 7 Septembrie st. n. 1898

La orele 8 seara

Serată de onoare a Directorului HENRY,

cu programă bogată extra ordinară.

Pentru prima oră

Un tablou monstru,

cu 30 armăsari și Elefantul, tot ce e mai senzational și extra ordinar, ce sau produs în arta dresurii.

Căsar, cal negru, cumpărat aci de 10 zile de d-l Töpfer, în 8 lecții dresat, pentru prima oră condus de directorul, cu cei mai bunți numeri de dresură ai directorului.

Intermezzuri comice.

Dansuri a corpului de balet.

La această serată de onoare fac invitare cu aceea observare, că 'm voi da totă silința, ca reprezentația de adi să fie cea mai splendidă, a acestui sezon.

— Tote detaliurile în afișe. —

Prețurile locurilor: Loc rezervat numerotat fl. 1, Stal I. 70 cr., Stal II. 50 cr., Galeria 25 cr. — Biletele sunt valabile numai pentru ziua când au fost cumpărate.

Pentru bilete vândute banii nu se restituie. — Pentru înlesnirea onor. public bilete de vânzare la cassa Circului dela orele 11—1 și dela orele 5 p. m. în jos.

Deschiderea Circului la 7 1/4 ore seara. Inceputul la 8 ore seara.

Joi, în 8 Sept. ziua penultima în Brașov, cu

2 MARI REPRESENTAȚIUNI 2

✳ Una la orele 4 p. m. ✳ și alta la orele 8 seara. ✳

La orele 4 1/2 după prânz

Reprezentatie pentru școlari și copii.

— Séra la 8 ore penultima reprezentațiune. —

Cu distincă stimă

HENRY,
Director și proprietar.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. executând cât se poate de bine și de exact.

Având lucrători de toate specia escelent pregătiți, această legătorie de cărți poate se execute iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

31—0

Strada porții Nr. 22.

La o bogăție nevisată poate cineva foarte ușor ajunge, cu risic în proporție mică numai prin

Loteria de clasă reg. ung.

Sau emis în total 1000,000 losuri, din cari 50,000 câștigă și 50,000 perde, prin urmare cade pe

„tot al doilea los un câștig.“

Cel mai mare câștig în cas favorabil este

UN MILION CORÓNE.

Apoi urmează câștiguri de 400,000, 200,000, 100,000, 60,000, 40,000, 2 à 30,000, 3 à 20,000, 20 à 10,000, 50 à 5000, 400 à 2000, 720 à 1000, 1000 à 500, 27800 à 200 Coróne. **Tragerea se începe cu**

14 Septembrie st. n. și se sfârșeste la 13 Octomvre.

LOSURI întregi à fl. 80, un jumătate à fl. 40, a patra parte à fl. 20, a opta parte à fl. 10.

Se află de vânzare în număr restrins la singura colectură principală a

Cassei de bancă IACOB L. ADLER & Fratele.

355,5—12.

Fie-cărni participant după tragerea loteriei i-se trimite lista oficială, și câștigurile se plătesc îndată fără nici o scădere.